

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2008. október 21. *

A C-200/07. és C-201/07. sz. egyesített ügyekben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Corte suprema di cassazione (Olaszország), a Bírósághoz 2007. április 12-én és április 13-án érkezett, 2007. február 20-i határozataival terjesztett elő az előtte

Alfonso Luigi Marra

és

Eduardo De Gregorio (C-200/07.),

Antonio Clemente (C-201/07.)

között folyamatban lévő eljárásokban,

* Az eljárás nyelve: olasz.

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot és T. von Danwitz tanácselnökök, J. Makarczyk, P. Küris, Juhász E., L. Bay Larsen, P. Lindh és C. Toader (előadó), bírák,

főtanácsnok: M. Poiares Maduro,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. április 8-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- A. L. Marra képviselőjében saját maga és L. A. Cucinella, avvocato,
- E. De Gregorio képviselőjében G. Siporso, avvocato,
- A. Clemente képviselőjében R. Capocasale és E. Chiusolo, avvocati,

- az olasz kormány képviselőjében R. Adam, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Gentili, avvocato dello Stato,

- az Európai Parlament képviselőjében H. Krück, C. Karamarcos és A. Caiola, meghatalmazotti minőségben,

- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében I. Martínez del Peral, F. Amato és C. Zadra, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2008. június 26-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

¹ Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek az európai parlamenti képviselők mentességeire vonatkozó közösségi jogszabályok, különösen az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló 1965. április 8-i jegyzőkönyv (HL 1967. 152., 13. o.; a továbbiakban: jegyzőkönyv) 9. és 10. cikkének, valamint az Európai Parlament

eljárási szabályzata (HL 2005. L 44., 1. o.; a továbbiakban: eljárási szabályzat) 6. cikke (2) és (3) bekezdésének értelmezésére irányulnak.

- 2 A kérelmeket az A. L. Marra volt európai parlamenti képviselő és E. De Gregorio, illetve A. Clemente között folyamatban lévő jogviták keretében terjesztették elő, akik sérelmes kijelentéseket tartalmazó szórólap terjesztésével okozott kár megtérítése iránt indítottak keresetet A. L. Marra ellen.

Jogi háttér

A közösségi jog

A jegyzőkönyv

- 3 A jegyzőkönyv 9. cikke szerint:

„A feladataik ellátása során kifejtett véleményük vagy leadott szavazatuk miatt az Európai Parlament tagjai ellen nem folytatható vizsgálat, nem vehetők őrizetbe és nem vonhatók bírósági eljárás alá.”

4 A jegyzőkönyv 10. cikke értelmében:

„Az Európai Parlament ülésszakainak ideje alatt, az Európai Parlament tagjai:

- a) saját államuk területén a parlamentjük tagjaira vonatkozó mentességet élvezik,
- b) a többi tagállam területén mentességet élveznek mindenfajta őrizetbe vételre és bírósági eljárásra vonatkozó intézkedés alól.

A mentesség akkor is megilleti a tagokat, amikor az Európai Parlament üléseinek helyére utaznak, illetve onnan visszatérnek.

Nem lehet hivatkozni a mentességre olyan esetben, amikor valamely tagot bűncselekmény elkövetésében tetten érnek, továbbá a mentesség nem akadályozhatja meg az Európai Parlamentet azon jogának gyakorlásában, hogy valamely tagjának mentességét felfüggeszse.”

5 A jegyzőkönyv 19. cikke kimondja:

„A közösségi intézmények e jegyzőkönyv alkalmazása érdekében kötelesek együttműködni az érintett tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságaival.”

Az eljárási szabályzat

- 6 Az eljárási szabályzat „Kiváltságok és mentességek” címet viselő 5. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A képviselők az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyvben foglaltaknak megfelelően kiváltságokat és mentességeket élveznek.”

- 7 Az eljárási szabályzatnak „A parlamenti mentelmi jog [helyesen: A mentelmi jog felfüggesztése]” című 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Hatáskörének gyakorlása során a kiváltságok és a mentességek tekintetében a Parlament elsődlegesen arra törekszik, hogy demokratikus jogalkotó gyűlésként megőrizze integritását és biztosítsa a képviselők függetlenségét feladataik teljesítése során.

(2) A tagállamok illetékes hatóságainak valamely képviselő mentelmi jogának felfüggesztésére irányuló, az Elnökhöz intézett kérelmét a Parlament plenáris ülésén jelentik be, és az illetékes bizottsághoz utalják.

(3) A kiváltságok és mentességek fenntartására irányuló, képviselő, illetve volt képviselő által az Elnöknek benyújtott összes kérelmet a Parlament plenáris ülésén jelentik be, és az illetékes bizottsághoz utalják.

A képviselőt, illetve a volt képviselőt képviselheti egy másik képviselő. A kérelmet nem nyújthatja be másik képviselő az érintett képviselő hozzájárulása nélkül.

[...]”

- 8 Az eljárási szabályzatnak az európai parlamenti képviselők mentességével kapcsolatos eljárási szabályokat tartalmazó 7. cikkének (6) és (7) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(6) A mentelmi jog és kiváltságok védelmére vonatkozó esetekben a bizottság megállapítja, hogy a körülmények mennyiben jelentik a képviselő mozgásszabadságának igazgatási vagy egyéb korlátozását a parlamenti ülésekre való utazás vagy az onnan történő elutazás esetén, illetve képviselői megbízatásának keretében történő véleménynyilvánítás vagy szavazás esetén, illetve mennyiben felelnek meg a kiváltságokról és mentességekről szóló jegyzőkönyv 10. cikkében meghatározott – nemzeti jog hatálya alá nem tartozó – szempontoknak, majd javaslatot tesz, amelyben felkéri az érintett hatóságot a szükséges következtetések levonására.

(7) A bizottság az érintett hatóság hatáskörére és a kérelem elfogadhatóságára vonatkozóan indokolással alátámasztott véleményt adhat, de semmiképpen nem nyilatkozhat a képviselő bűnösségével, illetve ártatlanságával kapcsolatban, sem arról, hogy a neki tulajdonított vélemény vagy cselekedetek indokoltá tesznek-e büntető-

eljárást, még abban az esetben sem, ha a kérelem vizsgálata során a tényállásról részletes tudomást szerez.”

A nemzeti jog

- 9 Az olasz Alkotmány 68. cikke szerint:

„A Parlament tagjai nem vonhatók felelősségre feladatuk gyakorlása során tett kijelentéseikért és leadott szavazataikért.

A Parlament azon házának hozzájárulása nélkül, amelynek tagja, a Parlament egyetlen tagjával szemben sem végezhető személyi motozás vagy házkutatás, a Parlament egyetlen tagja sem tartóztatható le, vagy fosztható meg más módon személyi szabadságától, valamint nem tartható fogva, kivéve bűnösséget megállapító jogerős ítélet vagy olyan bűncselekmény elkövetésén való tettenérés esetét, amely kötelező letartóztatást von maga után.

Ugyanilyen hozzájárulás szükséges az [olasz] Parlament tagjával szembeni, beszélgetései vagy közlései tekintetében tett bármilyen lehallgatási intézkedéshez és levelezésének lefoglalásához.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 10 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokból kiderül, hogy a Tribunale di Napoli (A. L. Marrát kártérítés fizetésére kötelezte E. De Gregorio és A. Clemente részére, akiknek rájuk nézve sérelmes kijelentéseket tartalmazó szórólap terjesztésével okozott kárt európai parlamenti képviselőségének ideje alatt.
- 11 2001. január 23-i és 2002. január 25-i ítéletével a Corte d'appello di Napoli (nápolyi fellebbviteli bíróság) lényegében helybenhagyta a Tribunale di Napoli (nápolyi elsőfokú bíróság) marasztaló ítéleteit. E két ítéletben ez utóbbi nem tekintette úgy, hogy az A. L. Marra által E. De Gregorióval és A. Clementével szemben tanúsított magatartás A. L. Marra európai parlamenti képviselői feladatainak ellátása során kifejtett véleménye lett volna, és nem fogadta el A. L. Marra azon érvelését sem, miszerint a vele szemben indítandó polgári eljáráshoz a Parlament eljárási szabályzata 6. cikkének megfelelően ki kell kérni annak előzetes engedélyét.
- 12 A Parlament elnökéhez intézett 2001. március 26-i levelében A. L. Marra többek között E. De Gregorio és A. Clemente által indított eljárásokra utalva előadta, hogy több olasz bíróság elé van megidézve. Jelezte, hogy az olasz igazságügyi hatóságok megsértették az eljárási szabályzat 6. cikkét, mivel nem kértek „engedélyt”, mielőtt eljártak volna vele szemben.
- 13 E kérelmet követően a Parlament 2002. június 11-én elfogadta az Olaszországban megválasztott tagjainak mentelmi jogáról és az olasz hatóságok ezzel kapcsolatos gyakorlatáról szóló állásfoglalást (HL 2003. C 261. E., 102. o.), amelynek rendelkező része a következő:

„1. [A Parlament] úgy határoz, hogy [...] és Alfonso Marra ügyei első látásra a parlamenti mentelmi jog kérdését vetik fel, valamint hogy a hatáskörrel rendelkező bíróságoktól ki kell kérni a szükséges iratokat annak megállapítása végett, hogy

a kérdéses ügyek a jegyzőkönyv 9. cikke szerinti, a képviselői feladatok ellátása során kifejtett véleménnyel vagy leadott szavazatával kapcsolatos mentelmi jogi kérdést jelentenek-e. A Parlament elrendeli ezenkívül a hatáskörrel rendelkező bíróságok felkérését az eljárásoknak a Parlament jogerős határozatának meghozataláig történő felfüggesztésére;

2. megbízza az Elnököt a jelen határozatnak és a bizottsági jelentésnek az olasz állandó képviselőhez való továbbításával az Olasz Köztársaság illetékes hatóságával való közlés céljából.”

14 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokból kiderül, hogy ezen állásfoglalást sem az alapügyben eljáró bíróságok, sem a Corte suprema di cassazione (semmtőszék) nem kapták meg.

15 Ez utóbbi bíróság előtt A. L. Marra mentelmi jogára hivatkozott, és előadta, hogy az eljárási szabályzat 6. cikkének megfelelően mind az első fokon, mind a fellebbezési eljárásban eljáró bíróságnak előzetesen kérnie kellett volna mentelmi jogának felfüggesztését a Parlamenteől.

16 A kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy az olasz Alkotmány 68. cikke feladataik ellátása során kifejtett véleményük vagy leadott szavazatuk tekintetében mandátumuk gyakorlásának idejére mentesíti az olasz Parlament tagjait mindenfajta polgári, büntető-, és közigazgatási jogi felelősség alól, döntési és véleményalkotási szabadságuk biztosítása érdekében.

17 Emlékeztet rá továbbá, hogy ez a mentelmi jog főszabály szerint nem függ az olasz Parlament „előzetes döntésétől”. Mindazonáltal, amint az a Corte Costituzionale (alkotmánybíróság) ítélezési gyakorlatából következik, ha ez utóbbi e mentelmi joggal kapcsolatos határozatot hoz, az kötelező erejű azon igazságügyi hatósággal szemben, amely előtt az érintett képviselővel szembeni eljárás folyamatban van. Abban az esetben, ha az említett Parlament és e hatóság álláspontja eltérő, a szabályozás megengedi, hogy a vitát a Corte Costituzionale elé terjesszék.

18 A kérdést előterjesztő bíróság végül előadja, hogy a közösségi jogalkotó által bevezetett, az olasz jogban előírttól eltérő szabályozás szerint az eljárási szabályzat 6. cikke úgy rendelkezik, hogy a kiváltságok és mentességek fenntartását a hatáskörrel rendelkező tagállami hatóság vagy közvetlenül az érintett európai parlamenti képviselő kérelmezheti a Parlament elnökétől.

19 Ezen észrevételekre figyelemmel a Corte suprema di cassazione felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal végett az alábbi, a két alapügyben azonos kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Az európai parlamenti képviselő hallgatása esetén, ha nem él az [eljárási szabályzat] 6. cikkének (2) bekezdésében írt lehetőséggel, és nem kéri közvetlenül az elnöktől kiváltságai és mentességei védelmét, a polgári ügyben eljáró bíróságnak kérnie kell-e az elnöktől a mentelmi jog felfüggesztését az eljárás folytatása és a döntés meghozatala céljából?

vagy

- 2) Ha az Európai Parlament nem nyilatkozik, hogy meg kívánja-e védeni a képviselő mentességeit és kiváltságait, a polgári ügyben eljáró bíróság dönthet-e a mentelmi jog fennállása vagy hiánya tekintetében az ügy konkrét körülményeire figyelemmel?”

20 A Bíróság elnöke a 2007. június 18-i végzésével az írásbeli és a szóbeli szakasz lefolytatása, valamint az ítélethozatal céljából egyesítette a C-200/07. és C-201/07. sz. ügyet.

A Parlament által benyújtott észrevételek elfogadhatóságáról

21 A Bíróság alapokmánya 23. cikkének első és második bekezdése biztosítja a Parlament számára a jogot, hogy észrevételeket nyújtson be az Európai Unió Tanácsával „közös” meghozott jogi aktusra vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelmekkel kapcsolatban. E rendelkezés tehát nem ismeri el kifejezetten a Parlament azon jogát, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló, a jegyzőkönyvre vagy az eljárási szabályzatra vonatkozó esetekben észrevételeket nyújtson be.

22 Mivel azonban az említett 23. cikk felhatalmazza a Parlamentet arra, hogy írásbeli észrevételeket nyújtson be azokban az ügyekben, amelyek tárgya olyan jogi aktusok érvényessége vagy értelmezése, amelyek meghozatalában részt vett, ez a joga még inkább elismerendő, ha olyan előzetes döntéshozatal iránti kérelemről van szó, amely ezen intézmény által elfogadott olyan aktus értelmezésére vonatkozik, mint például az eljárási szabályzat, amelynek ezen intézmény a kizárólagos megalkotója.

- 23 Következésképpen el kell ismerni a Parlament azon jogát, hogy a jelen eljárásban észrevételeket nyújtson be.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 24 Mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy az európai parlamenti képviselők mentelmi joga, ahogyan azt a jegyzőkönyv 9. és 10. cikke meghatározza, a védelem két olyan formáját foglalja magában, amelyek a tagállamok nemzeti parlamentjeinek tagjait főszabály szerint megilletik, tehát a képviselői feladatok ellátása során kifejtett vélemény és leadott szavazat tekintetében élvezett mentelmi jogot, valamint a parlamenti sérthetatlenséget, amely lényegében a bírósági eljárásokkal szembeni védelmet jelenti.
- 25 A jegyzőkönyv 10. cikke értelmében a Parlament ülésszakainak ideje alatt az Európai Parlament tagjai saját államuk területén a nemzeti parlamentjük tagjaira vonatkozó mentességet élvezik, a többi tagállam területén pedig mentességet élveznek mindenfajta őrizetbe vételre és bírósági eljárásra vonatkozó intézkedés alól. E cikk utolsó bekezdése értelmében a Parlament úgy is határozhat, hogy valamely tagjának mentességét felfüggeszti.
- 26 A jegyzőkönyv 9. cikke az európai parlamenti képviselők feladataik ellátása során kifejtett véleménye vagy leadott szavazata tekintetében fennálló mentességének elvét mondja ki. Mivel e cikk nem utal a nemzeti jogokra, e mentesség hatályát kizárólag a közösségi jog alapján kell meghatározni (lásd megfelelően a 149/85. sz. Wybot-ügyben 1986. július 10-én hozott ítélet [EBHT 1986., 2391. o.] 12. pontját).

- 27 Az olyan mentességet, amelyenre A. L. Marra az alapeljárásban hivatkozik, abszolút mentességnek kell tekinteni, amely megakadályoz a képviselői feladatok ellátása során kifejtett vélemény vagy leadott szavazat miatti minden bírósági eljárást, mivel célja az európai parlamenti képviselők szabad véleménynyilvánítása és függetlensége védelmének biztosítása.
- 28 Le kell szögezni, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmek keretében a Bíróságot nem arról kérdezik, hogy az alapeljárásokban szereplőhöz hasonló aktus a képviselői feladatok ellátása során kifejtett véleménynek minősül-e a jegyzőkönyv 9. cikke értelmében, hanem kizárólag azt kérik tőle, hogy vizsgáltsa meg e cikk nemzeti bíróságok, illetve a Parlament általi alkalmazásának gyakorlati szabályait.
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság kérdései ugyanis lényegében arra irányulnak, hogy abban az esetben, ha az európai parlamenti képviselő nem kéri a Parlamenttől mentelmi jogának fenntartását, vagy ha az e mentesség tárgyában hozott parlamenti határozatot nem hozták az alapügyben hasonlóhoz szereplő eljárást folytató nemzeti igazságügyi hatóságok tudomására, e hatóságoknak kérniük kell-e a Parlamenttől e képviselő mentelmi jogának felfüggesztését, és meg kell-e várniuk ezen intézmény határozatát, mielőtt e mentelmi jog fennállásáról döntenének.
- 30 A kérdést előterjesztő bíróság abból indul ki, hogy az alapügyben a felperes nem fordult a Parlamenthez mentelmi jogának fenntartása érdekében, valamint, hogy ennek következtében ez az intézmény e tekintetben semmilyen határozatot nem hozott. Amint az azonban a Parlament által benyújtott dokumentumokból következik, A. L. Marra nyújtott be kérelmet mentelmi jogának fenntartása iránt, a Parlament pedig állásfoglalást adott ki, amelyet megküldtek az Olasz Köztársaság állandó képviselőének. Tény, hogy az alapügyben eljáró bíróságoknak és a Corte suprema di cassazione-nak sem A. L. Marra kérelméről, sem az említett állásfoglalásról nem volt tudomásuk.

- 31 Ezekre tekintettel, annak érdekében, a kérdést előterjesztő bíróságnak az alapjogvita eldöntése céljából hasznos választ lehessen adni, úgy kell tekinteni, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések arra irányulnak, elsősorban, hogy amennyiben valamely európai parlamenti képviselő által kifejezett vélemény miatt ellene indított kártérítési kereset tárgyában eljáró bíróság semmilyen információt nem kapott ez utóbbi által a Parlamenthez intézett, mentelmi jogának fenntartása iránti kérelem tekintetében, e bíróság határozhat-e a jegyzőkönyv 9. cikkében előírt mentelmi jog fennállásáról, másodsorban, hogy a nemzeti bíróság, amennyiben arról értesül, hogy ugyanezen képviselő ilyen kérelmet nyújtott be a Parlamenthez, köteles-e megvárni annak határozatát, mielőtt folytatná az említett képviselővel szembeni eljárást, harmadsorban pedig, hogy ha a nemzeti bíróság az említett mentelmi jog fennállását állapítja meg, kell-e kérnie annak felfüggesztését a bírósági eljárás lefolytatása céljából. Mivel e kérdések ugyanazon megfontolások alapján válaszolandók meg, azokat együtt kell tárgyalni.
- 32 Annak megállapítása végett, hogy teljesülnek-e a jegyzőkönyv 9. cikke szerinti abszolút mentesség feltételei, a nemzeti bíróság nem köteles a Parlament elé terjeszteni a kérdést. A jegyzőkönyv ugyanis nem biztosít hatáskört a Parlament számára arra, hogy valamely európai parlamenti képviselővel szemben a véleménye vagy a leadott szavazata miatt indult bírósági eljárás esetén e mentelmi jog alkalmazása feltételeinek teljesülését vizsgálja.
- 33 Ezért az ilyen vizsgálat annak a nemzeti bíróságnak a kizárólagos hatáskörébe tartozik, amelynek az ilyen rendelkezést alkalmaznia kell; e bíróság – ha megállapítja, hogy a kérdéses vélemény kifejtése vagy szavazat leadása a képviselői feladatok ellátása keretében történt – mindössze annyit tehet, hogy levonja az e mentelmi jogból eredő következményeket.
- 34 Amennyiben a jegyzőkönyv 9. cikkének alkalmazása során az említett bíróságnak kétségei vannak annak értelmezése tekintetében, az EK 243. cikk alapján a jegyzőkönyv e cikkének értelmezésére irányuló kérdést intézhet a Bírósághoz, azon bíróságok pedig, amelyeknek határozatai ellen nincs helye fellebbezésnek, ilyen esetben kötelesek a Bírósághoz fordulni.

- 35 Továbbá az eljárási szabályzat 6. és 7. cikkéből, amelyek a mentelmi jog felfüggesztésére irányuló eljárásra vonatkozó belső szabályokat tartalmazzák, még implicit módon sem vezethető le, hogy a nemzeti bíróság köteles az e mentelmi jog feltételeinek meglétéről való döntést a Parlament elé visszautalni, mielőtt az európai parlamenti képviselő véleménye vagy szavazata tekintetében állást foglal.
- 36 Az eljárási szabályzat 6. cikkének (2) bekezdése ugyanis a jegyzőkönyv 10. cikkében szabályozott parlamenti mentelmi jog felfüggesztésére irányuló eljárás szabályainak meghatározására szorítkozik.
- 37 Az eljárási szabályzat 6. cikkének (3) bekezdése meghatározza a kiváltságok és mentességek fenntartására irányuló eljárást, amelyet az európai parlamenti képviselő indíthat, és amely a képviselői feladatok ellátása során kifejtett vélemény és leadott szavazat tekintetében fennálló mentelmi jogot is érinti. Az említett szabályzat 7. cikkének (6) bekezdése ugyanis előírja, hogy a Parlament „megállapítja”, hogy egy európai parlamenti képviselő ellen indított eljárás a szabad vélemény vagy szavazat korlátozását jelenti-e, és „javaslatot tesz, amelyben felkéri az érintett hatóságot a szükséges következtetések levonására”.
- 38 Amint azt a Parlament és az Európai Közösségek Bizottsága hangsúlyozta, az eljárási szabályzat belső szervezeti aktus, amely a Parlament javára nem állapíthat meg olyan hatásköröket, amelyeket jogi aktus, a jelen esetben a jegyzőkönyv kifejezetten nem ismer el.
- 39 Következésképpen, ha a Parlament az érintett európai parlamenti képviselő kérelme nyomán az eljárási szabályzat alapján a mentelmi jogot fenntartó határozatot hoz is, ez olyan véleményt jelent, amely nem kötelező erejű a nemzeti igazságügyi hatóságokra nézve.

40 Az a tény egyébként, hogy valamely tagállam nemzeti joga a nemzeti parlament tagjainak védelmére irányuló eljárást oly módon szabályozza, hogy megengedi e parlament számára a beavatkozást, ha a nemzeti bíróság ezt a mentességet nem ismeri el, nem jelenti ugyanezen hatáskör elismerését az Európai Parlament számára az e tagállamból származó európai parlamenti képviselők tekintetében, mivel, amint az a jelen ítélet 32. pontjában megállapítást nyert, a jegyzőkönyv 9. cikke nem ír elő kifejezetten ilyen hatáskört a Parlament számára, és nem utal a nemzeti jogszabályokra.

41 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azonban az európai intézmények és a nemzeti hatóságok közötti, az EK 10. cikkben előírt és a jegyzőkönyv 19. cikkében hivatkozott jóhiszemű együttműködés kötelezettsége, amely a hatáskörük keretein belül eljáró tagállami igazságügyi hatóságokra is ugyanúgy vonatkozik, mint a közösségi intézményekre, rendkívüli jelentőséggel bír, amikor ez az együttműködés a közösségi jog nemzeti jogrendben történő alkalmazásának és tiszteletben tartásának biztosításáért felelős tagállami igazságügyi hatóságokat érinti (lásd többek között a C-2/88. IMM. sz., Zwartveld és társai ügyben 1990. július 13-án hozott végzés [EBHT 1990., I-3365. o.] 17. pontját és a C-94/00. sz. Roquette Frères ügyben 2002. október 22-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-9011. o.] 93. pontját).

42 Ez az együttműködési kötelezettség az alapügyben szereplőhöz hasonló jogvita esetén is alkalmazandónak tekintendő. Az Európai Parlament és a nemzeti igazságügyi hatóságok tehát kötelesek együttműködni a jegyzőkönyv rendelkezéseinek alkalmazását és értelmezését érintő konfliktusok elkerülése érdekében.

43 Ezért, amikor valamely nemzeti bíróság előtt európai parlamenti képviselővel szemben eljárás indul, és e bíróság arról értesül, hogy ugyanezen képviselő kiváltságai és mentességei fenntartására irányuló, az eljárási szabályzat 6. cikkének (3) bekezdése szerinti eljárás van folyamatban, az említett bíróság köteles az eljárást felfüggeszteni, és kikérni a Parlament véleményét, amely azt a lehető legrövidebb időn belül megadja.

44 Miután a nemzeti bíróság megállapította a jegyzőkönyv 9. cikke szerinti abszolút mentesség feltételeinek fennállását, mind e bíróság, mind a Parlament köteles azt tiszteletben tartani. Következésképpen ez utóbbi nem függesztheti fel e mentelmi jogot, az említett bíróságnak pedig el kell utasítania az érintett európai parlamenti képviselő ellen benyújtott keresetet.

45 Egyrészt ugyanis a jegyzőkönyv 9. cikke nem biztosít a Parlament részére ilyen hatáskört. Másrészt, mivel e cikk különleges rendelkezést jelent, amely minden olyan eljárásra alkalmazandó, amely a képviselőt képviselői feladatai ellátása során kifejtett véleménye vagy leadott szavazata tekintetében megillető mentelmi jogot érinti, annak felfüggesztése nem történhet a jegyzőkönyv 10. cikkének (3) bekezdése alapján, amely az olyan bírósági eljárásokban biztosított mentelmi jogra vonatkozik, amelyeknek tárgya az említett 9. cikk hatálya alá tartozóktól eltérő cselekmény. Ebből következően az európai parlamenti képviselővel szembeni bírósági eljárás céljából kizárólag ez utóbbi mentelmi jog függeszthető fel.

46 A fenti megfontolások alapján a feltett kérdésekre az a válasz, hogy az európai parlamenti képviselők mentességeire vonatkozó közösségi jogszabályok úgy értelmezendők, hogy valamely európai parlamenti képviselő ellen az általa kifejezett vélemény miatt indított kártérítési kereset esetén:

- ha az e kereset tárgyában eljáró bíróság semmilyen információt nem kapott az említett képviselő által a Parlamenthez intézett, a jegyzőkönyv 9. cikke szerinti mentelmi jogának fenntartása iránti kérelem tekintetében, e bíróság nem köteles a Parlament határozatát kérni e mentelmi jog feltételeinek meglétét illetően;

- ha a nemzeti bíróság arról értesül, hogy ugyanezen képviselő az eljárási szabályzat 6. cikkének (3) bekezdése alapján az említett mentelmi jog fenntartása iránti kérelmet nyújtott be a Parlamenthez, köteles az eljárást felfüggeszteni, és felkérni a Parlamentet, hogy a lehető legrövidebb időn belül adjon véleményt;

- ha a nemzeti bíróság úgy ítéli meg, hogy az említett képviselőt megilleti a jegyzőkönyv 9. cikke szerinti mentelmi jog, köteles az érintett európai parlamenti képviselő ellen benyújtott keresetet elutasítani.

A költségekről

⁴⁷ Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az európai parlamenti képviselők mentességeire vonatkozó közösségi jogszabá-

lyok úgy értelmezendők, hogy valamely európai parlamenti képviselő ellen az általa kifejezett vélemény miatt indított kártérítési kereset esetén:

- ha az e kereset tárgyában eljáró bíróság semmilyen információt nem kapott az említett képviselő által az Európai Parlamenthez intézett, az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló 1965. április 8-i jegyzőkönyv 9. cikke szerinti mentelmi jogának fenntartása iránti kérelem tekintetében, e bíróság nem köteles az Európai Parlament határozatát kérni e mentelmi jog feltételeinek meglétét illetően;
- ha a nemzeti bíróság arról értesül, hogy ugyanezen képviselő az eljárási szabályzat 6. cikkének (3) bekezdése alapján az említett mentelmi jog fenntartása iránti kérelmet nyújtott be az Európai Parlamenthez, köteles az eljárást felfüggeszteni, és felkérni az Európai Parlamentet, hogy a lehető legrövidebb időn belül adjon véleményt;
- ha a nemzeti bíróság úgy ítéli meg, hogy az említett képviselőt megilleti az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló 1965. április 8-i jegyzőkönyv 9. cikke szerinti mentelmi jog, köteles az érintett európai parlamenti képviselő ellen benyújtott keresetet elutasítani.

Aláírások